

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

09 10 2017

SS nr. 34

Biroului Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 al Constituției Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative.

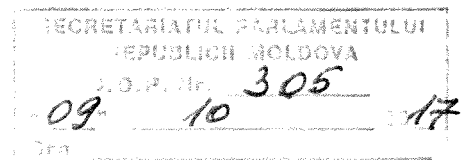
Anexe:

1. Proiectul legii – 3 file
2. Nota informativă – 4 file.

A. Cendri

Deputați în Parlament

S. Ștefan
S. Ștefan

Lege
pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.104-110/447 din 07.06.2003), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 229³, se expune în următoarea redacție: „Bunurile infracționale identificate se indisponibilizează, după caz, prin încheierea instanței de judecată de punere sub sechestru sau prin ordinul de înghețare emis în condițiile Legii nr.48 din 30.03.2017 cu privire la Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale.”

2. La articolul 229⁵, alineatul (1) după textul „acestea” se completează cu textul „confiscându-se și”, iar la sfârșitul propoziției se completează cu expresia „iar în lipsa acestora, trecerea gratuită în proprietatea statului”.

3. La articolul 258, alineatul (3) textul „În cazul delegației dispuse Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale, termenul de executare nu poate depăși 60 de zile.” se înlocuiește cu textul „Termenul de executare a delegației dispuse Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale nu poate depăși termenul rezonabil al urmăririi penale, înștiințînd organul de urmărire penală despre rezultatele investigațiilor financiare paralele desfășurate în vederea recuperării bunurilor infracționale la fiecare 60 de zile.”

Art.II – Legea privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale nr. 48 din 30 martie 2017 (Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 155-161 art. 251 din 19.05.2017), se modifică și se completează după cum urmează:

1. În titlul și conținutul legii cuvintele “Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale” se substituie cu cuvintele “Serviciul de Recuperare a Bunurilor Infracționale”.

2. La articolul 2 sintagma „181², 239–240, 242¹–243, 279, 324–329, 330¹, 330², 332–335¹ și 352¹” se substituie cu sintagma “135¹¹, 135-144, 158-165, 165¹, 166¹, 167, 168, 174, 175, 175¹, 181², 206, 207, 217-217⁴, 218-220, 239–240, 242¹–243, 244, 248, 249, 259-261¹, 279, 283-284, 295-295², 324–329, 330¹, 330², 332–335¹, 337-346 și 352¹”.

3. Articolul 4 va avea următorul cuprins:

“(1) Serviciul de Recuperare a Bunurilor Infracționale este autoritate administrativă, independentă de pe lângă Serviciul Fiscal de Stat, cu sediul în municipiul Chișinău.

(2) Ministerul Finanțelor exercită dirijarea metodologică a activității Serviciului de Recuperare a Bunurilor Infracționale fără ingerințe în activitatea ei cu respectarea independenței funcționale și instituționale .

(3) Modul de funcționare a Serviciului de Recuperare a Bunurilor Infracționale, de aprobare a structurii, a personalului scriptic și a fondului de retribuire a muncii, precum și modul de

atribuire a gradelor de calificare funcționarilor din cadrul acestuia sunt stabilite în Regulamentul aprobat de Guvern.

(4) Serviciul de Recuperare a Bunurilor Infracționale activează în baza principiului legalității, confidențialității, integrității, eficienței și respectării drepturilor și intereselor legitime ale proprietarilor asupra bunurilor.”

4. Articolul 5 se completează în final cu litera g), h) și i) cu următorul conținut:

„g) reprezentarea intereselor statului și a persoanelor juridice de drept public în procese civile de recuperare a bunurilor infracționale, precum și de reparare a prejudiciului cauzat prin încălcări ale legislației Republicii Moldova și ale altor state;

h) cooperează cu autoritățile publice naționale cu atribuții relevante pentru activitatea desfășurată de Serviciul de Recuperare a Bunurilor Infracționale;

i) sprijinirea, în condițiile legii, organelor judiciare pentru utilizarea celor mai bune practici în materia identificării și administrării bunurilor care pot face obiectul măsurilor de indisponibilizare și confiscare în cadrul procesului penal.”

5. Articolul 6, alineatul (1), se completează în final cu o nouă literă cu următorul conținut:
„d) în scopul realizării atribuțiilor, să înainteze acțiuni civile în interesele statului, a persoanelor juridice de drept public.”

6. La articolul 7:

la alineatul (1) cuvintele “directorul Centrului Național Anticorupție” se substituie cu cuvintele “Ministrul Finanțelor”;

la alineatul (3) cuvintele “anunțat de Centrul Național Anticorupție” se substituie cu cuvintele “anunțat de Ministerul Finanțelor”, iar cuvintele “în conformitate cu regulamentul aprobat de Colegiul Centrului Național Anticorupție” se substituie cu cuvintele “în conformitate cu legislația în vigoare.”;

la alineatul (4) cuvintele “serviciului în cadrul Centrului Național Anticorupție” se substituie cu cuvintele “ activității în serviciul public.”;

alineatul (5) se exclude

la alineatul (6) cuvintele “directorul Centrului Național Anticorupție” se substituie cu cuvintele “Ministrul Finanțelor”.

7. La articolul 8:

Titlul articolului va fi-” Structura organizatorică a Serviciului de Recuperare a Bunurilor Infracționale”

dispoziția de conținut va avea următorul cuprins:

“(1) Personalul Serviciului de Recuperare a Bunurilor Infracționale se formează din funcționari publici, al căror statut le asigură stabilitate în funcție și independență funcțională, precum și din personal auxiliar.

(2) Angajarea în Serviciul de Recuperare a Bunurilor Infracționale se va face, în modul stabilit de legislație, conform criteriilor transparente și obiective de selectare.

(3) Salarizarea angajaților din cadrul Serviciului de Recuperare a Bunurilor Infracționale se efectuează în conformitate cu prevederile art. 8¹ din Legea nr. 48/2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici.”.

8. La art.10:

alin.(4) cuvintele „au obligația” se substituie cu cuvintele „pot fi obligate”;
alin.(7) de completat la sfârșit cu sintagma „conform art. 251 din Codul penal.”

9. La art.11:

alin.(1) după cuvântul „indisponibilizate” de completat cu sintagma „în baza activității desfășurate de către Serviciul de Recuperare a Bunurilor Infraționale se asigură de către acesta”;
la alineatul (2) cuvintele “Centrului Național Anticorupție” se substituie cu cuvintele “Ministerului Finanțelor și Serviciului de Recuperare a Bunurilor Infraționale.”

de completat cu un nou alineat (2¹) cu următorul conținut:

„(2¹) Serviciul de Recuperare a Bunurilor Infraționale poate contracta persoane fizice și juridice, de drept public și privat, specializarea cărora va asigura cea mai eficientă realizare a atribuțiilor de evaluare și administrare a bunurilor infraționale indisponibilizate. Serviciile prestate de persoanele menționate se achită din contul surselor financiare obținute din valorificarea bunurilor infraționale.”

10. La art.12:

alin.(1) după cuvântul „administrează” de completat cu sintagma „, , precum și a bunurilor în privința cărora a fost dispus sechestrul, confiscarea specială sau confiscarea extinsă,”

alin.(2) după cuvântul „indisponibilizate” de completat cu cuvintele „și confiscate”.

11. Art.14 de completat cu un nou alineat (1¹) cu următorul conținut:

„(1¹) Informațiile (documente, materiale etc.) transmise de către furnizorii de date relevante pentru activitatea Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale, reprezentanții organelor de urmărire penală, organelor procuraturii, instanțelor judecătorești sau altor autorități competente, în scopul prevăzut de prezenta lege, nu constituie divulgare a secretului comercial, bancar, profesional sau a datelor cu caracter personal.”.

12. La articolul 15 alineatul (2) cuvintele “Centrul Național Anticorupție” se substituie cu cuvintele “Serviciului de Recuperare a Bunurilor Infraționale”.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Notă informativă
la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

1. Cauzele care au condiționat elaborarea proiectului

Prin adoptarea de către Parlament a Legii nr.48 din 30.03.2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale și a Legii nr.49 din 30.03.2017 pentru completarea unor acte legislative s-a instituit reglementări privind procedura identificării, urmăririi, recuperării, sechestrării și confiscării bunurilor infraționale.

Totodată, în procesul de punere în aplicare a reglementărilor respective au fost identificate unele lacune care vor afecta funcționarea corectă a mecanismului recuperării bunurilor infraționale, or pentru a obține rezultate este necesar ca Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale trebuie să aibă la îndemână toate instrumentele juridice care pot servi la exercitarea corespunzătoare a atribuțiilor sale.

Semnalăm că crearea și funcționarea Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale este dictată de angajamentele asumate de Republica Moldova atât în cadrul Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, ratificat de Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr.112 din 2 iulie 2014, cât și de angajamentele care derivă din Convențiile internaționale: Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate.

Reiterăm faptul că, subsecvent angajamentelor asumate prin semnarea Acordului de asociere și ratificarea convențiilor internaționale, Programul de guvernare 2016-2018 de asemenea prevede necesitatea de

- a) perfecționare a cadrului legislativ necesar pentru organizarea activității de investigare financiară, depistare, urmărire și conservare a bunurilor provenite din infrațiuni pentru asigurarea confiscării acestora, inclusiv pentru recuperarea prejudiciului cauzat prin infrațiuni, în special prin infrațiuni de corupție și conexe, în urma analizei internaționale specializate a cadrului juridic și a practicilor Republicii Moldova.
- b) stabilire a instituției cu competențe de identificare, recuperare și administrare a bunurilor provenite din activități infraționale și aflate pe teritoriul Republicii Moldova sau peste hotarele ei. ”

2. Scopul și obiectivele proiectului

Scopul proiectului este de a asigura coerența legislativă în materia modalităților legate de indisponibilizarea bunurilor infraționale, reprezentarea intereselor statului și a persoanelor juridice de drept public în procesele civile de recuperare a bunurilor infraționale, precum și înlăturarea vidului legislativ referitor la delegațiile dispuse Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale.

3. Descrierea proiectului

Modificările operate la Codul de procedură penală se concentrează pe următoarele aspecte:

- **Art. 229/3 Indisponibilizarea Bunurilor Infraționale**

Modificările operate la acest articol urmăresc excluderea conflictului normativ dintre prevederile Codului de procedură penală și prevederile Legii nr.48 din 30.03.2017 privind Agenția de Recuperare a bunurilor Infraționale. Astfel, art.229/3 din Codul de procedură penală prevede că: „Bunurile

infracționale identificate sînt indisponibilizate prin încheierea instanței de judecată de punere sub sechestru”, iar art. 10 al Legii 48/2017 prevede că: „Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale asigură indisponibilizarea bunurilor infracționale identificate prin:

- a) solicitarea punerii sub sechestru de către instanța de judecată, în condițiile Codului de procedură penală;
- b) emiterea ordinului de înghețare.”

Prin urmare, termenul de „indisponibilizare a bunurilor infracționale identificate” este utilizat diferit în cuprinsul celor două acte legislative. Astfel, Legea 48/2017 prevede că **indisponibilizarea** presupune în sine două aspecte, care pot fi realizate fie prin aplicarea sechestrului de către instanța de judecată în condițiile CPP, fie prin înghețare, în baza ordinului ARBI, însă Codul de procedură penală la art.229/3 atribuie indisponibilizării doar o singură modalitate, și anume: punerea sub sechestru. Această confuzie, la aplicare, va genera multiple neînțelegeri și interpretări greșite, precum și va crea deficiențe în activitatea ARBI, în special ce țin de recuperarea bunurilor infracționale.

De asemenea, potrivit tehnicii legislative, în speță art.19 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative prevede că terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia.

Astfel, întru evitarea conflictului normativ relevat și a incoerenței legislative este imperios modificarea art.229/3 din Codul de procedură penală, fapt ce va asigura realizarea atribuțiilor ARBI.

- **Art. 229/4 Confiscarea bunurilor infracționale și repararea prejudiciilor**

Potrivit art.98 alin.(2) din Codul penal al Republicii Moldova, confiscarea specială și confiscarea extinsă sunt măsuri de siguranță.

Măsurile de siguranță constituie un instrument pus la dispoziția instanțelor judecătorești de legiuitor, în scopul combaterii eficiente a criminalității și, în special, a criminalității organizate.

Totodată, Codul de procedură penală, la art.285 alin.(6) prevede că la încetarea urmăririi penale, procurorul, dacă este cazul, dispune și:

- 1) revocarea măsurii preventive și a altor măsuri procesuale în modul prevăzut de lege;
- 2) restituirea cauțiunii în cazurile și în modul prevăzut de lege;
- 3) aplicarea măsurilor de siguranță;
- 4) încasarea cheltuielilor judiciare sau alte acțiuni prevăzute de lege.

Prin urmare, se constată că aplicarea măsurilor de siguranță poate fi dispusă și de către procuror prin ordonanță, avînd în vedere că la moment există cazuri cînd persoana deși este achitată sau scoasă de sub urmărire penală pe temei de reabilitare, totuși bunurile infracționale necesită a fi confiscate.

Confiscarea specială poate fi coroborată cu orice altă măsură de siguranță și poate fi aplicată și în cazul în care făptuitorului nu i se aplică pedeapsa penală în situația de încetare a procedurii penale de către instanță din diferite motive legale de nereabilitare. La fel măsurile de siguranță nu pot fi înlăturate prin amnistie, grațiere, prescripție penală sau reabilitare a persoanei. Măsurile de siguranță nu pot fi aplicate de către instanță dacă nu a fost stabilită săvârșirea faptei prevăzute de legea penală ori fapta nu a fost săvârșită de către inculpat. Instanța poate aplica o măsură de siguranță numai în cazul în care a fost sesizată legal cu judecarea faptei prevăzute de legea penală și în limitele faptei penale pentru care a fost sesizată. Prin urmare, pînă la trimiterea cauzei în instanța de judecată măsurile de siguranță (confiscarea specială și confiscarea extinsă) sunt aplicate de către procuror, în condițiile Codului de procedură penală și Codului penal.

Astfel, întru asigurarea aplicării corecte și uniforme a prevederilor Codului de procedură penală proiectul propune stipularea expresă la art.229/4 din Codul de procedură penală că, confiscarea specială și confiscarea extinsă a bunurilor infracționale, precum și repararea prejudiciilor cauzate prin infracțiuni se dispun prin hotărîrea instanței de judecată, sau după caz, prin ordonanța procurorului, în condițiile prezentului cod și ale Codului penal.

- **Art.229/5 Restituirea (întoarcerea) bunurilor infracționale**

În cazul dat, se prevede că bunurile indisponibilizate nu doar se restituie proprietarului de drept, prin trecerea în proprietatea victimei, a părții civile sau a părții vătămate (despăgubire), ci pot trece și în proprietatea statului (confiscare) atunci când prin infracțiune s-a cauzat prejudiciu statului.

- **Art.258 Extinderea competenței teritoriale și delegațiile organului de urmărire penală**

La moment alineatul (3) art.258 din Codul de procedură penală prevede că „În cazul delegației dispuse Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale, termenul de executare nu poate depăși 60 de zile.”

Avînd în vedere că la moment, Codul de procedură penală nu stabilește posibilitatea de a prelungi acest termen, precum și este lacunar în ceea ce privește statutul informației dobîndite după expirarea termenului de 60 de zile, este necesar de a interveni cu unele completări care ar reglementa acest vid legislativ.

De asemenea, investigațiile financiare, în special cele ce presupun elemente de extranietate, durează în timp, iar respectarea unui termen de 60 de zile, fără posibilitatea prelungirii acestui termen, va face imposibilă activitatea de recuperare a bunurilor, iar eforturile depuse de ARBI pentru recuperarea bunurilor nu vor avea nici o finalitate.

Este necesar de modificat art.258 din Codul de procedură penal și de stabilit că termenul de executare a delegației dispuse Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale nu poate depăși **termenul** rezonabil al urmăririi penale, Agenția avînd obligația de a transmite organului de urmărire penală procese-verbale de consemnare a rezultatelor investigațiilor financiare paralele desfășurate în vederea recuperării bunurilor infracționale la fiecare 60 de zile.

Modificările operate la Legea nr.48 din 30 martie 2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale se concentrează pe următoarele aspecte:

Completările operate la art.5 prevăd includerea în atribuțiile Agenției competența de a reprezenta intereselor statului și a persoanelor juridice de drept public în procese civile de recuperare a bunurilor infracționale, precum și de reparare a prejudiciului cauzat prin încălcări ale legislației Republicii Moldova și ale altor state.

Această completare are drept scop eficientizarea procesului de reprezentare a intereselor statului în instanțele judecătorești, avînd în vedere domeniul specific de competență al Agenției de Recuperarea Bunurilor Infracționale. Prin urmare, reprezentarea intereselor statului și a persoanelor juridice de drept public de către ARBI în procesele civile de recuperare a bunurilor infracționale pentru, precum și de reparare a prejudiciului cauzat prin încălcări ale legislației Republicii Moldova va contribui la evitarea unor hotărâri judecătorești contradictorii, la economisire de timp și de cheltuieli atît pentru părți (inclusiv pentru stat și persoanele juridice de drept public) și cît și pentru instanță, ceea ce într-un final contribuie la o mai bună administrare a justiției.

Completările operate la art.6 urmează logica amendamentelor efectuate la art.5 al Legii nr.48/2017, astfel Agenția de Recuperarea Bunurilor Infracționale va avea dreptul să înainteze acțiuni civile în interesele statului, a persoanelor juridice de drept public.

La art.10 este stabilit că suspendarea operațiunilor și tranzacțiilor cu privire la bunurile infracționale se va efectua în dependență de bunul infracțional indisponibilizat, astfel încît aceste acțiuni să nu aducă prejudicii activității bunului (ex. în cazul unei companii, firme, etc.), precum și să nu diminueze valoarea bunului infracțional indisponibilizat. Prin urmare, sintagma „au obligația” se substituie cu sintagma „pot fi obligate”, deci această restricție se va aplica avînd la bază principiul proporționalității, analizînd dacă măsurile respective sunt necesare scopului urmărit și cele mai importante, precum și dacă aceste restricții nu aduc prejudicii activității persoanei juridice sau diminuează

din valoarea acesteia. De asemenea, la art.10 alin.(7) se indică articolul concret din Codul penal (art.251) care se va aplica în cazul încălcării dispozițiilor ordinului de înghețare comunicat de ARBI.

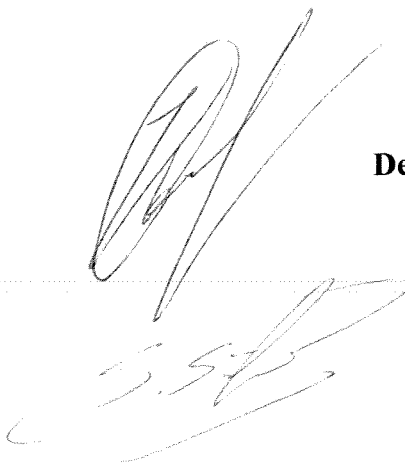
În scopul asigurării administrării eficiente a bunurilor, art. 11 este completat cu norme care acordă dreptul ARBI să atragă persoane fizice sau juridice cu competențe specifice în domeniu, deoarece este practic imposibil de a avea angajați specialiști din toate domeniile de competență ale ARBI. Prin urmare, în dependență de categoria, felul bunului infracțional ce urmează a fi recuperat se va contracta specialistul/expertul în domeniul corespunzător. Aceeași logică va fi aplicată și în cazurile de repatriere a bunurilor aflate în afara teritoriului Republicii Moldova.

ARBI va asigura ținerea evidenței unice a informației cu privire la bunurile infracționale indisponibilizate pe care le administrează, precum și a bunurilor în privința cărora a fost dispusă confiscarea specială sau confiscarea extinsă, inclusiv prin crearea unei baze de date specializate în acest sens, care să reflecte, la nivel național, activitatea entităților publice competente în fiecare fază a procesului de recuperare.

Din perspectiva asigurării eficienței activității de identificare, urmărire și recuperare a bunurilor infracționale, proiectul legii privind instituirea limitării acțiunii secretelor apărute de lege la **art.14** se completează cu un alineat nou (1¹) care prevede că informațiile (documente, materiale etc.) transmise de către furnizorii de date relevante pentru activitatea ARBI, reprezentanții organelor de urmărire penală, organelor procuraturii, instanțelor judecătorești sau altor autorități competente, în scopurile stabilite ale legii, nu constituie divulgare a secretului comercial, bancar, profesional sau a datelor cu caracter personal.

4. Cuantumul mijloacelor bugetare necesare pentru implementarea proiectului.

Adoptarea și implementarea ulterioară a proiectului nu presupune cheltuieli financiare.

Deputați în Parlament